

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Dergisi
Cilt: 6 Sayı: 1 Haziran 2005

OSMANLI DÖNEMİNDE ESKİŞEHİR'E GÖÇLER

Selahattin ÖNDER

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Eskişehir

Engin KIRLI

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Öğrencisi, Eskişehir

ÖZET

Eskişehir, 19.yy'a kadar küçük bir kasaba görünümündedir. Yapısı 1860'dan itibaren yavaş yavaş değişmiştir. Bu değişimin en baskın etmeni şehre yerleştirilen göçmenler olmuştur. 1894'de İstanbul-Bağdat Demiryolu'nun buradan geçmesiyle şehrin 20.yy'da yapacağı büyük sıçramanın alt yapısı oluşmuştur.

Devlet ve göçmenler iskan bölgelerini belirlerken bazı önceliklere dikkat etmiştir. Devlet, tarıma elverişli boş arazilerin üretime kazandırılması, stratejik açıdan hassas bölgelere Müslüman-Türk unsurların yerleştirilmesi, göçmenlerin biran önce iskan sorunlarının çözülmesini gözetmiştir. Göçmenlerin öncelikleri ise, üretim yapabilecekleri imkanların sağlanması, pazarlara yakınlık, akrabaları ile iletişim kolaylığı için, anayollar civarında iskan edilmeleridir. Eskişehir, her iki kesimin de temel isteklerini karşılamıştır.

Göçmenlerin önemli bir kısmı köylere yerleştirilmiştir. Şehir merkezine iskan edilenler şehrin meskün mahal sınırlarının taşmasına ve yerleşim alanlarının genişlemesine yol açmışlardır. Çeşitli meslek sahibi göçmenler, şehirdeki mevcut mesleklerin güçlenmesine ve renklenmesine sebep oldular.

Hızlı bir biçimde gelişen Eskişehir'in ihtiyaç duyduğu insan gücü büyük oranda göçmenlerle karşılanmıştır. Yeni göçmen köyleri, tarıma kazandırılan boş araziler ve demiryoluyla birlikte şehir gelişmiş ve Türkiye Cumhuriyeti'nin modern kentleri arasındaki yerini almıştır.

Anahtar Kelimeler: Eskişehir, Göç, Göçmenler, İskan.